

Yedinci Şifre: İnayet Delili İle İsbat: *(Risale-i Nurda İsbat ve Marifet yazımıza bir ektir)*

İnayet, itina, mana aynı kökü paylaşan kelimelerdir. İşin sahibinin o iş ile özene bezene olarak ilgilenmesi demektir. Mucize ve kerametlere de inayet denilir; çünkü bunlar, onları kanun üstü olarak yaratan Allah'ın özel ilgi ve alakasının ayet ve belirtileridir. İnayet veya Delil-i inayet kelimeleri Kur'anda geçmiyor. Onun yerine Allah'ın özel inayet ve alakadarlığını gösteren san'at¹ ve ayet kelimeleri geçiyor.

Eski kelimciler ve felsefeciler, bu inayet delilinden maksat “kâinattaki düzen” demektir, diye söylemişlerdir. Yani: Madem kâinatta bir düzen vardır; elbette o düzeni tesis eden bir müessis vardır; o da Allah'tır. Üstad Bediüzzaman, bu inayet delilini düzen kavramından daha geniş bir şekilde ele alıyor. Kur'anın, eşyanın faydalarından, sanat ve nimet boyutlarından söz eden ve Allah'ın özel kasıt ve müdahalesini gösteren bütün Kur'an ayetleri bu delil-i inayeti dokuyorlar. Bu ayetler içine; kâfirlere verilen özel azapları anlatan ayetler de giriyor. Çünkü o azaplar da, Allah'ın ekstra müdahalesinin göstergesidirler.

İnsan konuşurken veya bir konuyu yazarken, söz ve cümlelerden ziyade mana ile ilgilenir. Mana, ilgilenilen asıl öz demektir. Üstad, 24. Mektupta bütün kâinat ve bütün hadiseler birer tekellümdür, birer kitabettir (birer konuşmadır; birer yazıdır) derken varlıkların ve olayların içlerindeki bu maksut ve hedeflenmiş manaları kast ediyor.

Aslında vücut, varlık ve halk edilmenin en birinci özelliği Yunancada kozmos denilen düzendir. Düzen olmazsa varlık ve yaratmak gerçekleşmez. Evet, varlığın simetrisi ve omurgası, sibernetik sistem denilen dengedir. Bununla beraber, varlıkta kaos yani düzensizlik de arızı olarak bir realitedir. Fakat bu durum geçicidir; daha güzel daha genel bir düzenin kurulması için kaotik durumlar altyapı oluyor.

Hulasa: Bugünkü kâinat ve dünya düzeninin her aşamasında sürekli düşüş gelen bir durum gözlemleniyor. Fakat eğer bu her seferindeki oluşumlarda sürekli du-şüş gelmeseydi de du-çar gelseydi kâinat ve dünyamız karışık ve çirkin olmazdı. Çünkü var olmak, yaratılmak, o du-çar duruma göre düzene girerek yine Allah'ın esmasının hakikatlerine göre olurdu. Ve Allah'ın esması daima en güzeldir. Demek sistem ve varlık kozmos yani düzen olarak kendi öz

¹ Kur'an münafıkların düzenlediği ince hilelere de sanat diyor. Evet, özellikle Medine münafıklarının yaptıkları hileler, çok özel ilgi ve ince hesaplar ile yapıyordu.

yapısında her zaman güzellikleri taşıyor. Yani Allah yaratmak ile kendi kutsal ve güzel isimlerini yaşıyor. Demek işler, dışarıdan müdahale tarzında değildir.

Bu hakikate işaretten Kur'an, bütün yaratma işlerinde Allah için **Şahit** değil de **Şehit** ismini kullanır. Şehit, yapılan işi bizzat kendisi yaşayarak yapan demektir. Kendisi bizzat yaşadığı için; hakikatin varlığına sığa-i mübalağa ile delil oluyor. Evet, yokluk, çirkinlik, kaotik durum, varlıkta asıl değildir. Vücut, saf hayır ve güzelliştir; Allah'ın tenezzül edip somut olarak kendini göstermesidir. Demek eğer varlık ve vücut var ise ve realite ise elbette hakikat ve güzellik de vardır. Hakikat ve güzellik, varlığın lazım-ı zatısidir. (En temel özelliğidir. Nerede varlık varsa orada güzellik ve gerçeklik vardır.) Bu sonsuz vücut ve bilinç cennetlerinde gezinip de hakikat ve güzelliği görmeyenlere yazıklar olsun.

Allah'ı tam bilmediği halde Müslümanların halk kesimini şirk ile itham eden zahiri-meşrep radikal bazı yazarların ve genel olarak bütün ehl-i imanın sağlıklı bir tevhid inancına varması için şu özet iki notu altı ay önce yazmış idim. Makam münasebeti ile bu iki notu buraya alıyorum.

1) İsa İncilde baba, oğul ve ruhul-kudüsün (aşkınlık âleminde Allah, kelam (vahiy) ve ruhun; âlemimizde tabiat, din ve sosyal değerlerin; insanda bilinç, ruh ve beden) birliğini savundu. (İslam, son iki kategoride Allah ismi yerine Rahman ismini kullanır. Çünkü Allah kelimesi; saf soyut ve sonsuz varlığın ve asıl bilincin ifadesidir.) Fakat eski çağların insan zihinleri, maddi âlemin, ruh ve bilincin mahiyetini bilmeyince; sonsuzluğu ve sonsuz birliği kavrayamayınca bu söz, üç ayrı tanrı algısına dönüştü; bin seneden fazla bir sürede bilimler, din ve insanlık parçalara bölündü.

Hâlbuki varlık, sonsuz değerleri ile bir ve beraber olarak, sonsuz bir bilgisayar gibidir. Sonsuz derecede etkin olan bir yazılım söz konusudur. Enerji bu yazılımın somut boyutunu temsil eder. Bu yazılımın sonsuza dek gelişme isteği, sonsuz bir irade demektir. İlim ise bu yazılımın özünü ve gerçeğini ifade eder. Onun için İbn Arabî gibi büyük bilgeler; varlığın özü, Allah'ın en büyük ismi bilgidir, demişler. Kur'an, bu sonsuz varlık cennetini ve onun ruhu olan birliği **kudret, ilim ve irade** isimleri ile anlatır. Bediüzzaman, bu üç isim biri diğerini tazammun eder; her bir İlahî isim diğerlerini içerir, diyor. Demek başta insan olmak üzere bilinçli, bilinçsiz hiçbir varlığın, ilahlık dava etme hakkı yoktur. Çünkü insan ve diğer somut varlıklar o sonsuz ve aşkın İlahî ben ve bilinç dosyasının yanında adeta hiç hükmündedirler.

2) Varlık, yaratılış ve Allah birbirinden ayrı değildir; yaratmak, Allah'ın kendini ve isimlerini yaşamasıdır. Kur'an *Allah, her şeyde şehiddir*, derken bu hakikate baktırıyor. Çünkü *şehid*, bir hakikati fiilen yaşayan demektir. *Şahid* ise dışarıdan gözlemleyen demektir. Kur'an Allah'ın şahitliğini sadece insanın yaptığı işlerde dile getirir; diğer işlerde *Allah şahiddir*, yerine *Allah şehiddir*, diyor. Bu önemli nükteyi bildikten sonra; ***dünya ve insan, kâinat içinde bir kum tanesi bile değildir; dolayısıyla sadece dünyamıza ve insana göre dizayn edilen dini literatür gerçek değildir***, diyenlerin yanlışı ortaya çıkar. Dindarlar da dinî hakikatlerin evrenselliğini ve sonsuzluğunu anlar, varoluşsal kaygıları biter, dünyada dahi cennet hayatını yaşarlar.

Üstad Bediüzzaman 24. Mektupta bu manada, Allah için lezzet-i mukaddese ve memnuniyet-i mukaddese deyimlerini kullanır. Fakat izn-i şer'î (dinî bir metin) olmadığı için biz bunu fazla açamayız, der. Bence burada anlatılan Şahit ve Şehit farkı, bir yarım delil olabilir.

Hulasa: Varoluştaki bütün enerji, Allah'ın kudreti olduğu gibi, bütün formlar ve olaylar ve eşyanın asıl varlık sebebi olan yazılım ve programlar, Allah'ın ilmidir; yaşamak ve gelişme sürecinin ruhu ise, Onun iradesidir. Dışarıda hiçbir şey ve hiçbir gerçeklik yoktur ki, ateizmin ve dinsizliğin sağlıklı bir değeri olsun. Allah, bu gibi şeylere izin veriyor ki, sonsuz varlık sistematiği içinde insan denilen güzel ve önemli hakikat, özgürlük çerçevesinde gerçekleşsin.

Bu bütüncül gerçeklik, Ortaçağda din ve bilimin ayrılığından önemli ölçüde zihinlerden kaybolduğu gibi; asrımızın bilim ve felsefesinin öncüleri olan Freud, Jung ve Adler'in ayrılığından da ayrıca darbe aldı. Çünkü Adler, sadece gücü gördü; Jung her şey bir dosya, yazılım ve arketiptir, dedi; özgürlüğü dışladı. Freud ise hayatta tek değer, insanın özgürlüğüdür; dolayısıyla insan kendini, aile ve din obsesyonlarından kurtarmalıdır, diye iddia etti. Evet, bunlar ve bunların öncüleri olan Batılı feylesoflar, iki bin yıl önce İsanın anlattığı birliği göremediler, zihinler şizofren oldu. Bu şizofrenlik daha sonra topluma yansıdı.. Galiba buradan da biyolojiye ve ekolojiye yansyacaktır. Hayat, gerçekliğini kaybettiği gibi, ruhunu da kaybedip ölecektir. Eğer tevhid ve bütünlük ilacı, sisteme bir ruh olarak üflenmezse.

30. 07. 2014
Bahaeddin Sağlam